

Uitgebreide toelichting van het meetinstrument

Diabetes Management Self-Efficacy Scale (DMSES)

November 2015

Review: Dijcks B
van Engelen E
Invoer: Bokhorst M

1 Algemene gegevens

	Het meetinstrument heeft betrekking op de volgende categorieën
Lichaamsregio	Overige, ongespecificeerd
Aandoening (ICD)	Overig, ongespecificeerd
Domein 'Menselijk functioneren' (ICF)	Zelfverzorging Mobiliteit/bewegen Overig, ongespecificeerd

- *Korte beschrijving* → Het instrument meet self-efficacy van diabetes type 2 patiënten bij zelfzorg activiteiten. Het betreft zelfzorg activiteiten die nodig zijn om met diabetes om te gaan: voeding, medicatie, beweging, voetcontrole, bloedsuikercontrole en verhelpen hypo/hyper. Bij self-efficacy (eigen-effectiviteit of waargenomen competentie) gaat het om de inschatting van iemands eigen bekwaamheden oftewel het vertrouwen dat iemand heeft in zijn eigen mogelijkheden of competenties om met bepaalde situaties om te gaan. De DMSES meet twee dimensies van self-efficacy: zekerheid en moeilijkheidsgraad. Het betreft een zelfrapportage instrument. Het gaat om de self-efficacy op het moment van afname.
- *Doelgroep* → patiënten met diabetes type 2 die geen insuline gebruiken
- *Auteur:*
  - ✓ *Oorspronkelijke en Nederlandse versie* → van der Bijl JJ, van Poelgeest-Eeltink AV, Shortridge-Baggett L (1999)¹

2 Doel van het meetinstrument

- Prognostisch
- Inventariserend
- Evaluatief / effectiviteit

3 *Soort / vorm van het meetinstrument*

- *Vragenlijst*
- *Opbouw* → 20 items m.b.t. self-efficacy
Daarnaast bevat de meest recente Nederlandse versie van het instrument nog 10 algemene vragen (geslacht, leeftijd, enz.) die optioneel kunnen worden gesteld.
- *Invulinstructie* → in het instrument is een korte invulinstructie opgenomen; het zijn gesloten vragen in te vullen door de patiënt.
- *Meetniveau* → per item: wijze van score: 5-punts Likert schaal van waarschijnlijk niet (1) t/m zeker wel (5); meetniveau ordinaal.
- *Meetniveau* → totaalscore: in de meest recente Nederlandse versie: de som van de scores op de 20 individuele items (range is 20-100); meetniveau ratio/interval.

4 *Verkrijgbaarheid*

- *Opvraagbaar bij* → www.meetinstrumentenzorg.nl
- *Geschatte kosten* → gratis te downloaden
- *Copyright* → ja

5 *Methodologische kwaliteit*

Gegevens over de methodologische kwaliteit staan o.a. in de volgende reviews:

- Caro-Bautista J, Martin-Santos FJ, Morales-Asencio JM. Systematic review of the psychometric properties and theoretical grounding of instruments evaluating self-care in people with type 2 diabetes mellitus. 2014²
- Rezal M, Emma M, Julinawati S, Suffian A, Husna MY. Systematic review: the measurement of health self-efficacy to diabetes. 2013³
- Self-efficacy instruments for patients with chronic diseases suffer from methodological limitations: a systematic review. 2009⁴
- Eigenmann CA, Colagiuri R, Skinner TC, Trevena L. Are current psychometric tools suitable for measuring outcomes of diabetes education? 2009⁵

6 *Hanteerbaarheid / feasibility*

- *Taal* → Nederlands, het instrument is vertaald in Engels, Duits, Spaans, Portugees, Turks, Chinees, Koreaans, Iraans
- *Benodigdheden* → invulformulier
- *Randvoorwaarden* → persoon moet alleen, zonder hulp van anderen, de vragen invullen
- *Benodigde tijd* → ongeveer 5 minuten
- *Gebruikershandleiding* → nee

7   ***Normgegevens***

Interpretatie →

Een hogere score duidt in beide versies op hogere inschatting van zelfmanagement vaardigheden.

8   ***Overige gegevens***

- Er zijn twee manieren om met de scores van het instrument om te gaan:
  1. Gemiddelde score berekenen per item en kijken of de gemiddelde score is toegenomen na verloop van tijd (voor- en nameting).
  2. De scores van alle items bij elkaar optellen, dus werken met de totaalscore van de lijst en daarmee op individueel niveau kijken wat de veranderingen zijn tussen voor- en nameting, dan wel de gemiddelde totaalscore op groepsniveau vergelijken tussen voor- en nameting.
- Sinds revisatie wordt er een niet-symmetrische antwoordschaal gehanteerd, omdat mensen bij vragen ten aanzien van hun self-efficacy vaker denken dat iets ze wel lukt dan dat iets ze niet lukt.

9   ***Literatuurlijst***

1. van der Bijl JJ, van Poelgeest-Eeltink A, Shortridge-Baggett L. The psychometric properties of the diabetes management self-efficacy scale for patients with type 2 diabetes mellitus. *Journal of advanced nursing*. 1999;30(2):352-359.
2. Caro-Bautista J, Martin-Santos FJ, Morales-Asencio JM. Systematic review of the psychometric properties and theoretical grounding of instruments evaluating self-care in people with type 2 diabetes mellitus. *Journal of advanced nursing*. 2014;70(6):1209-1227.
3. Reza M, Emma M, Julinawati S, Suffian A, Husna MY. Systematic review: the measurement of health self-efficacy to diabetes. *Australian journal of basic and applied sciences*. 2013;7(5):295-302.
4. Self-efficacy instruments for patients with chronic diseases suffer from methodological limitations: a systematic review. *Health and quality of life outcomes*. 2009 Sep 26;7:86.
5. Eigenmann CA, Colagiuri R, Skinner TC, Trevena L. Are current psychometric tools suitable for measuring outcomes of diabetes education? *Diabetic medicine*. 2009;26(4):425-436.